

A magyar nyelvr?l magyaroknak 6.

2010 május 16. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Kies hazánkban szokás id?nként kiosztani az utolsó polihisztor címet. Semmi értelme. Nem mintha nem lett volna nagy ember az éppen feldicsért utolsó, de micsoda gazdagság! nyakunkon a következ?! Kérem, vegyük tudomásul, hogy messze van még az utolsó magyar polihisztor.

NÉHÁNY ÉRDEKES MAGYAR SZÓ I.
AMA

Töve a távolra mutató **a**, toldalékkal: **am**. Ha mássalhangzó következik utána, akkor: **ama**, pl. **am|**olyan, de **ama|**féle.
Az **amolyan** szó jelentése: „olyan, mint **a**’ (**a**z). Másként kifejezve: hasonló, egyenl?, avagy egyforma.
Az ógörögök így írták le az amolyan szót: omoion [??????], s érdekes, hogy az ama = omo szóból képzett szavaikat ma is megértjük, mint például:
omoi**on**1 [??????] amoly**an** *(hasonló, egyenl?)*
omoi**on**2 [??????] amoly**an** *(módon, ugyanúgy)*
omoi**osz** [??????] amoly**as** *(hasonló vkihez/vmihez, ugyanolyan, egyenl?)*
omoi**ószisz** [????????] „amoly**ozás**” *(hasonulás valamihez* [-oszisz ugyanaz, mint a mai -ozás, -ezés])
omotagész [????????] „amatagos” *(ugyanabba a sorba, vonalba,* tehát tagba *tartozó* [jó ha a szántónk is egy **tag**ban van])
omophülosz [????????] amafélés, amaféle *(phül**osz** = fél**és**, féle: egyforma, ugyanahhoz a fajtához, fajhoz tartozó, egy nemzetség?, rokon)*

BÖLCS

bölcs, bölcsesség, b?cs, bács, bácsa, bacsó, bacsa, bácsi, batya, báty, pat, páter, práter, fráter, becs, becses, becsüs, becsület, becstelen, becsmérel

A bölcs szó l hangja csak kiejtési dísz, a szó tisztán: böcs. Különböz? magánhangzókkal: bacs, bács, böcs, b?cs, becs.
Bács, vagy bácsa jelentése: számadó, de alapjelentése: okos, másoknál többet tudó, az érték és a mérték tudója (pl. becses = értékes, azaz nagyra becsült). A bács szó a székelyeknél bácsa is, palócoknál bacsa. Tisza mellett bacsó. Tehát összességében nagy tudású ember megnevezése. Így értend? a bács, bacs b?vítményei: a bácsi és a batya szó. Ez utóbbi változatai: báty, bátyuska, bátya (ennek átvétele a szláv batykó, batyuskó). Batya b vesztéssel (mint pl. bomol-omol, bámul-ámul): atya; baty b>p módosulattal, keményen ejtve: pat, melyb?l a páter, ue. az ógörög patroV (patrosz). Páter r vendéghanggal (mint pl. tücsök-trücsök): práter, ez p>f módosulattal: fráter. Bács magas hangon ejtve b?cs, ebb?l az l hang betoldásával lett a bölcs szó. Áttételes jelentéssel: becs, becses, becsület, becsüs, becsül, becsmérel, becstelen.

BÖLCS?
bölcs?, bólogat, billent, billeg, ballag

A bölcs? billeg?, ide-oda lendül?, tekn?szer? ágy a csecsem?knek. A bölcs? szó gyöke a görbe ívet, avagy görbe ív? mozgást jelent? bö, b?. L hanggal b?vítve: böl, bel, bil, mint bólint, bólogat, billeg, mély hangredben: ballag (billegve megy), billent stb.
Böl|cs? = bill|s?: bill|es?, bill|ez?, azaz bill|eg?. A billes? > bölcs? szóhoz hasonlóan összevont szó többek között a hágosó > hágcsó, zsákosó > zsákcsó > zacskó szó. (A bölcs? szónak semmi köze a **BÖLCS** szóhoz, lásd ott.)

brekeg = REKEG
brekeg, rekeg, recseg

A b|rekeg szóban a szókezd? b hang csak díszít? el?hang. A béka tehát rekeg: rekedt hangot ad ki. Rekeg cs-vel: recseg. A béka hangjára e szó igazi telitalálat. A régebbi magyarból találni további példákat is a b vendéghangra a *CzF* szótárban: ringat = b|ringat; ringyó = b|regyó. (Az r is lehet vendéghang: búgattyú-brúgattyú.)

Varga Csaba

Ajánló